

**«АҚТӨБЕ ҚАЛАСЫНЫҢ БІЛІМ БӨЛІМІ» ММ
«№32 «ҚУАНЫШ» БАЛАБАҚШАСЫ» МКҚК**

**«Ақтөбе қаласының білім бөлімі» ММ
2026 жылғы «15» сәуір айының
№ 56 бұйрығымен
БЕКІТІЛДІ**

«Ертегілер әлеміне саяхат»

бағдарламасы
ортаңғы тобына арналған

**Ақтөбе қаласы
2026 жыл**

«Ертегілер әлеміне саяхат» бағдарламасы мұғалімдерге арналған әдістемелік оқыту туралы бағдарламаларына сүйене отырып, іс-тәжірибеден жинақталып құрастырылған.

Құрастырған: №32 «Қуаныш» балабақшасының тәрбиешілері: Қалин К., Мамбеткулова Э.С.

Пайдаланушы: Мамбеткулова Э.С

№32 «Қуаныш» балабақшасының педагогикалық кеңесі № 1 отырысында «Ертегілер әлеміне саяхат» бағдарламасы талқыланды.

Хаттама № 25.08, 2026жыл

№32 «Қуаныш» балабақшасы меңгерушісі _____ Р.А. Лекерова

Қалалық сараптау комиссиясының отырысында «Ертегілер әлеміне саяхат» бағдарламасы мақұлданды.

Хаттама № 2 _____ 2026 жыл

Сараптау комиссиясы төрағасы _____ М.Косымбаева

**№32 «Қуаныш» балабақшасының
тәрбиешілері: Қали К.,
Мамбеткулова Эльмира Сенталиевнаның
«Ертегілер әлеміне саяхат» бағдарламасына**

Пікір

«Ертегілер әлеміне саяхат» вариативтік бағдарламасы мектепке дейінгі жастағы балалардың жас ерекшеліктеріне сай құрастырылған, мазмұны тәрбиелік және танымдық бағыттарды қамтитын өзекті бағдарлама болып табылады. Бағдарламаның негізгі мақсаты – балаларды халық ауыз әдебиетінің асыл мұрасы – ертегілермен таныстыра отырып, олардың байланыстырып сөйлеуін, сөздік қорын, шығармашылық қабілетін, қиялын және ойлау белсенділігін дамыту. Ертегі мазмұны арқылы балаларды мейірімділікке, достыққа, адалдыққа, қамқорлыққа, еңбексүйгіштікке және жақсы мен жаманды ажырата білуге тәрбиелеуге мүмкіндік берілген. Бағдарламада ертегілерді тыңдау, мазмұнын түсіну, кейіпкерлерді сипаттау, сұрақтарға жауап беру, оқиғаларды ретімен орналастыру, сахналау, рөлге ену, шығармашылық тапсырмалар орындау сияқты тиімді жұмыс түрлері қарастырылған. Бұл әдістер балалардың еркін сөйлеуіне, өз ойын жүйелі жеткізуіне және көркем әдебиетке деген қызығушылығын арттыруға ықпал етеді. Бағдарламаның ерекшелігі – ертегі арқылы баланың жан-жақты дамуына жағдай жасалуы. Ертегі кейіпкерлерінің іс-әрекетін талдау барысында балалардың адамгершілік құндылықтары қалыптасып, эмоционалдық сезімдері дамиды. Сонымен қатар ойын, драматизация, шығармашылық жұмыстарды кіріктіру балалардың оқу әрекетіне белсенді қатысуына мүмкіндік береді.

Тақырыптардың бірізділігі мен мазмұны балалардың қабылдау мүмкіндігіне сәйкес таңдалған. Бағдарлама педагогке баланың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, әртүрлі әдіс-тәсілдерді шығармашылықпен қолдануға мүмкіндік береді. Бағдарламаны мектепке дейінгі ұйымдардың вариативтік компонентінде қолдануға ұсынуға болады.

**Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті
«Мектепке дейінгі және бастауыш оқыту»
кафедрасының аға оқытушысы, PhD**

Альситова А.Б.

ТҮСІНІК ХАТ

Мектепке дейінгі балалық шақ – баланың жан-жақты дамуының, қоршаған ортаны танып-білуінің және жеке тұлға ретінде қалыптасуының маңызды кезеңі. Осы кезеңде баланың сөйлеу тілі, ойлауы, есте сақтауы, қиялы, шығармашылық қабілеті мен қарым-қатынас дағдылары қарқынды дамиды. Сондықтан мектепке дейінгі тәрбиеде баланың жас ерекшелігіне сай қызықты, түсінікті және тәрбиелік мәні зор әдіс-тәсілдерді пайдалану ерекше маңызды.

Ертегі – бала тәрбиесінде ежелден қолданылып келе жатқан рухани әрі тәрбиелік құралдардың бірі. Ертегі арқылы бала қоршаған орта туралы алғашқы түсініктерін кеңейтеді, жақсы мен жаманды, мейірімділік пен қатыгездікті, адалдық пен қулықты ажыратуға үйренеді. Ертегі кейіпкерлерінің іс-әрекетін бақылай отырып, бала өз ойын білдіруге, сұрақтарға жауап беруге, кейіпкерлерге жанашырлық танытуға және олардың әрекеттеріне өзіндік көзқарасын қалыптастыруға дағдыланады.

«Ертегілер елінде» вариативтік бағдарламасы ортаңғы топ балаларының, яғни 3–4 жастағы тәрбиеленушілердің жас және психологиялық ерекшеліктерін ескере отырып құрастырылған. Бұл жастағы балалардың көрнекі-бейнелі ойлауы басым болады. Олар түрлі-түсті суреттерді, ойыншықтарды, кейіпкерлерді, қимылды және қызықты ойындарды ерекше ықыласпен қабылдайды. Осыған байланысты бағдарламада ертегіні тыңдау мен әңгімелеу ғана емес, сонымен қатар ойын, театрландыру, қимыл-қозғалыс, суретпен жұмыс, шығармашылық тапсырмалар және түрлі дидактикалық ойындар кеңінен қолданылады.

Бағдарламаның негізгі мазмұны балаларды қазақ халық ертегілерімен, сондай-ақ әлем халықтарының балаларға түсінікті, қысқа және мазмұны жеңіл ертегілерімен таныстыруға бағытталған. Сабак барысында «Бауырсақ», «Мақта қыз бен мысық», «Шалқан», «Үйшік», «Үш аю», «Қызыл телпек», «Жеті лақ» және басқа да балаларға таныс ертегілер пайдаланылады.

Ертегілерді оқу және тыңдау барысында балалар ертегі кейіпкерлерімен танысады, олардың аттарын атайды, дауысын, жүрісін, қимылын келтіруге тырысады. Сонымен қатар сюжеттік суреттер арқылы ертегі желісін ретімен орналастыруға, қарапайым сұрақтарға жауап беруге, кейіпкерлерді бір-бірінен ажыратуға дағдыланады.

Бағдарламада театрландырылған әрекетке ерекше көңіл бөлінеді. Саусақ театры, үстел үсті театры, қуыршақ театры, бетперделер мен әртүрлі атрибуттарды пайдалану арқылы балалардың ертегіге деген қызығушылығы артады. Балалар өздеріне ұнаған кейіпкерлердің рөлін орындап, олардың дауысын, мінез-құлқын және қимылын көрсетуге талпынады. Бұл әрекеттер баланың тілін дамытуға, есте сақтау қабілетін жетілдіруге, өзіне деген сенімділігін арттыруға және ұжыммен жұмыс істеуге ықпал етеді.

«Ертегілер елінде» вариативтік бағдарламасы тек көркем әдебиетпен таныстыруды ғана емес, басқа білім беру салаларымен кіріктіруді де көздейді.

БАҒДАРЛАМА ТАҚЫРЫПТАРЫ
3-жас (Ортаңғы топ балалары үшін)
(Барлығы 36 сағат, аптасына 1 рет)

№	Тақырыбы:	Сағаты саны:
«Ертегілер әлеміне саяхат»		
1	«Ертегілер әлеміне саяхат»	1
2	«Ертегі кейіпкерлерімен танысу»	1
3	«Бауырсақ» ертегісі	1
4	«Бауырсақ кімдермен кездесті?»	1
5	«Бауырсақ» ертегісін сахналау	1
6	«Шалқан» ертегісі	1
7	«Шалқанды кімдер тартты?»	1
8	«Шалқан» үстел үсті театры	1
9	«Мақта қыз бен мысық»	1
10	«Мысықтың саяхаты»	1
11	«Мақта қыз бен мысық» ойыны	1
12	«Үйшік» ертегісі	1
13	«Үйшікке жануарларды орналастырамыз»	1
14	«Үйшік» ертегісін құрастырамыз	1
15	«Үш аю» ертегісі	1
16	«Аюлардың ыдыстары»	1
17	«Үш аю» театрландырылған ойыны	1
18	«Қызыл телпек»	1
19	«Қызыл телпекке жол көрсет»	1
20	«Қызыл телпектің себеті»	1
21	«Қоян мен кірпі»	1
22	«Қоянға сәбіз жинаймыз»	1
23	«Кірпіге алма жинаймыз»	1
24	«Түлкі мен қоян»	1
25	«Аңдардың іздері»	1
26	«Алтын балық»	1
27	«Су асты әлеміне саяхат»	1
28	«Жеті лақ» ертегісі	1
29	«Лақтарды тауып берейік»	1
30	«Қасқырдан сақтанайық»	1
31	«Ертегі кейіпкерлерінің дауысы»	1
32	«Саусақ театры»	1
33	«Қуыршақ театрына саяхат»	1
34	«Менің сүйікті кейіпкерім»	1
35	«Ертегілер әлемі театрда»	1
36	«Ертегілер елінде» қорытынды саяхат	1

БАҒДАРЛАМА МАЗМҰНЫ

1. «Ертегілер әлеміне саяхат» – балаларды ертегі әлемімен таныстыру, ертегіні тыңдауға және кейіпкерлерді ажыратуға қызығушылығын арттыру.
2. «Ертегі кейіпкерлерімен танысу» – ертегі кейіпкерлерінің атауларын атап, олардың сыртқы ерекшеліктерін ажыратуға үйрету.
3. «Бауырсақ» ертегісі – «Бауырсақ» ертегісінің мазмұнымен таныстыру, оқиғаларды ретімен тыңдауға үйрету.
4. «Бауырсақ кімдермен кездесті?» – Бауырсақ кездескен кейіпкерлерді еске түсіру, суреттер арқылы ажырату және атау.
5. «Бауырсақ» ертегісін сахналау – ертегі кейіпкерлерінің рөлдерін қарапайым қимылдар мен сөздер арқылы орындауға үйрету.
6. «Шалқан» ертегісі – ертегінің мазмұнын тыңдау, кейіпкерлерді тану және олардың іс-әрекеттерін түсіну.
7. «Шалқанды кімдер тартты?» – ертегі кейіпкерлерін ретімен орналастыру, есте сақтау және атау дағдыларын дамыту.
8. «Шалқан» үстел үсті театры – үстел үсті театры арқылы ертегі мазмұнын қайталау, кейіпкерлерді дұрыс орналастыру.
9. «Мақта қыз бен мысық» – ертегі мазмұнымен таныстыру, кейіпкерлердің әрекеттерін түсінуге және ажыратуға үйрету.
10. «Мысықтың саяхаты» – Мысықтың саяхатын суреттер арқылы әңгімелеу, кеңістікті бағдарлау және байланыстырып сөйлеуді дамыту.
11. «Мақта қыз бен мысық» ойыны – ертегі кейіпкерлерін қимылды ойын арқылы бейнелеу, есте сақтау және белсенділік қабілеттерін дамыту.
12. «Үйшік» ертегісі – «Үйшік» ертегісін тыңдау, жануарлардың атауларын қайталау және олардың әрекеттерін түсіну.
13. «Үйшікке жануарларды орналастырамыз» – жануарларды тану, атау және оларды үйшікке ретімен орналастыру арқылы ойлау қабілетін дамыту.
14. «Үйшік» ертегісін құрастырамыз – дайын суреттерді ретімен орналастырып, ертегі оқиғасын қарапайым түрде құрастыру.
15. «Үш аю» ертегісі – ертегі мазмұнымен таныстыру, аюлардың үлкен, орташа және кіші екенін ажырату.
16. «Аюлардың ыдыстары» – үлкен-кіші ыдыстарды ажырату, оларды сәйкес аюлармен сәйкестендіру.
17. «Үш аю» театрландырылған ойыны – кейіпкерлерді қимыл, дауыс және қарапайым сөздер арқылы бейнелеу.
18. «Қызыл телпек» – ертегі мазмұнын тыңдау, Қызыл телпек пен басқа кейіпкерлерді тану.
19. «Қызыл телпекке жол көрсет» – жолды бағдарлау, оңай бағыттарды ажырату және кейіпкерге көмектесу арқылы ойлау қабілетін дамыту.
20. «Қызыл телпектің себеті» – себеттегі заттарды атау, түстерін және көлемін ажырату, заттарды топтастыру.
21. «Қоян мен кірпі» – қоян мен кірпі туралы ертегімен таныстыру, жануарлардың ерекшеліктерін ажырату.

- 22.«Қоянға сәбіз жинаймыз» – сәбіздерді жинау арқылы түстерді, көлемді және сандық ұғымдарды бекіту.
- 23.«Кірпіге алма жинаймыз» – алмаларды ажырату, санау және кірпіге жинап беру арқылы ұсақ қол қимылдарын дамыту.
- 24.«Түлкі мен қоян» – ертегі кейіпкерлерін таныстыру, олардың іс-әрекеттерін тыңдау және ажырату.
- 25.«Аңдардың іздері» – жануарлардың іздерін суреттер арқылы тану, сәйкес жануарлармен сәйкестендіру.
- 26.«Алтын балық» – ертегі мазмұнымен танысу, балықтың ерекшеліктерін бақылау және сипаттау.
- 27.«Су асты әлеміне саяхат» – су астындағы тіршілік иелерімен танысу, балықтарды және басқа теңіз жануарларын ажырату.
- 28.«Жеті лақ» ертегісі – ертегінің мазмұнын тыңдау, кейіпкерлерді тану және қауіпсіздік туралы қарапайым түсінік қалыптастыру.
- 29.«Лақтарды тауып берейік» – лақтарды суреттер арасынан табу, санау және олардың орналасуын анықтау.
- 30.«Қасқырдан сақтанайық» – ертегі арқылы қауіпсіздік ережелері туралы қарапайым түсінік беру, бейтаныс адамнан сақтануға үйрету.
- 31.«Ертегі кейіпкерлерінің дауысы» – кейіпкерлердің дауысын ажырату, түрлі дауыс ырғағын салып көру арқылы есту қабілетін дамыту.
- 32.«Саусақ театры» – саусақ қуыршақтарын пайдаланып, қарапайым ертегі көріністерін көрсету, қол қимылдарын дамыту.
- 33.«Қуыршақ театрына саяхат» – қуыршақ театрымен таныстыру, кейіпкерлерді бақылау және шағын көріністерге қатысу.
- 34.«Менің сүйікті кейіпкерім» – баланың сүйікті ертегі кейіпкерін таңдау, оны атау және қарапайым сөздермен сипаттау.
- 35.«Ертегілер әлемі театрда» – өткен ертегілерден кейіпкерлерді таңдап, шағын театрландырылған көріністер ұйымдастыру.
- 36.«Ертегілер елінде» қорытынды саяхат – жыл бойы танысқан ертегілерді еске түсіру, кейіпкерлерді ажырату, ойындар мен театрландырылған әрекеттер арқылы білімдерін бекіту.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

1. Қазақ халық ертегілері. – Алматы: Балалар әдебиеті.
2. Қазақ ертегілері. Балабақша балаларына арналған ертегілер жинағы. – Алматы.
3. Алтын сақа. Қазақ халық ертегілері. – Алматы: Жазушы.
4. Қазақтың хайуанаттар туралы ертегілері. – Алматы: Балалар әдебиеті.
5. Бабалар сөзі: Қазақ халық ертегілері. – Астана: Фолиант.
6. Балапан: балаларға арналған ертегілер мен әңгімелер жинағы. – Алматы.
7. Крылов И.А. Мысалдар мен ертегілер. – Алматы.
8. Андерсен Г.Х. Ертегілер әлемі. – Алматы: Балалар әдебиеті.
9. Ағайынды Гриммдер. Ертегілер. – Алматы.
10. Шарль Перро. Ертегілер. – Алматы.
11. Ушинский К.Д. Балаларға арналған әңгімелер мен ертегілер. – М.: Просвещение.
12. Сухомлинский В.А. Балаларға арналған әңгімелер мен ертегілер. – М.: Педагогика.